

: 01-50-4-986- 18/20

, 27. 11. 2020.

, , , , ,
, ,
35. . (1) (2)
(,, ”, . 79/14, 81/15, 97/15, 78/19
26/20), 2.

, 14. 06. 26. 06. 2019,

8. , 15. 05, 19. 05. 20. 05. 2020,
18.

(:).

, 02. 12. 2020.

13 .

1. 16. 17. ;

2. -

:

3. .

: 033 286 068 e-mail :

igor.bajic@parlament.ba sonja.abdulovski@parlament.ba.

, . .

:

-

- /

Број: 01-50-4-986-18/20

Сарајево, 2. 12. 2020.

САВЈЕТ МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

На основу члана 10. став (1) тачка б) Закона о парламентарном надзору („Службени гласник БиХ”, број 25/18), члана 188. Пословника Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ”, бр. 79/14, 81/15, 97/15, 78/19 и 26/20) и члана 3. став (2) тачка е) Пословника Привремене истражне комисије Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине за утврђивање стања у правосудним институцијама Босне и Херцеговине, Привремена истражна комисија Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине за утврђивање стања у правосудним институцијама Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Привремена истражна комисија), на 18. сједници одржаној 02. 12. 2020. године, једногласно је усвојила сљедећи

ЗАКЉУЧАК

У вези са Трећим годишњим извјештајем Мисије ОЕБС-а у БиХ о одговору правосуђа на корупцију: Синдром некажњивости, Привремена истражна комисија тражи од Савјета министара БиХ да одмах предузме конкретне мјере с циљем санирања свих проблема са правосуђем на које се у Извјештају указује, са посебним освртом на упућивање законских рјешења у парламентарну процедуру, укључујући и законске приједлоге којим би се осигурала одговорност тренутног сазива Високог судског и тужилачког савјета БиХ (ВСТС) за овакво стање у правосуђу, у року од 60 дана од дана усвајања овог закључка.

С поштовањем,

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ
ПРИВРЕМЕНЕ ИСТРАЖНЕ КОМИСИЈЕ
Дамир Арнаут

Доставити:

- Савјет министара БиХ
- а/а

Број: 01-50-4-986-18/20

Сарајево, 2. 12. 2020.

ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕВРОПСКЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

На основу члана 10. став (1) тачка б) Закона о парламентарном надзору („Службени гласник БиХ”, број 25/18), члана 188. Пословника Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ”, бр. 79/14, 81/15, 97/15, 78/19 и 26/20) и члана 3. став (2) тачка е) Пословника Привремене истражне комисије Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине за утврђивање стања у правосудним институцијама Босне и Херцеговине, Привремена истражна комисија Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине за утврђивање стања у правосудним институцијама Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Привремена истражна комисија), на 18. сједници одржаној 02. 12. 2020. године, једногласно је усвојила сљедећи

ЗАКЉУЧАК

С обзиром на јасно упозорење шефа Мисије Европске уније у БиХ, изречено током презентације Извјештаја, да Босна и Херцеговина не може добити кандидатски статус за чланство у Европској унији док се не унаприједи стање у правосудју, Привремена истражна комисија тражи од Дирекције за европске интеграције БиХ да је извијести о свим предузетим или планираним корацима Дирекције према надлежним домаћим институцијама како би ово питање добило приоритетни третман.

С поштовањем,

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ
ПРИВРЕМЕНЕ ИСТРАЖНЕ КОМИСИЈЕ
Дамир Арнаут

Доставити:

- Дирекцији за европске интеграције БиХ
- а/а

Број: 01-50-4-986-18/20

Сарајево, 2. 12. 2020.

ВИСОКИ СУДСКИ И ТУЖИЛАЧКИ САВЈЕТ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

На основу члана 10. став (1) тачка б) Закона о парламентарном надзору („Службени гласник БиХ”, број 25/18), члана 188. Пословника Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ”, бр. 79/14, 81/15, 97/15, 78/19 и 26/20) и члана 3. став (2) тачка е) Пословника Привремене истражне комисије Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине за утврђивање стања у правосудним институцијама Босне и Херцеговине, Привремена истражна комисија Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине за утврђивање стања у правосудним институцијама Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Привремена истражна комисија), на 18. сједници одржаној 02. 12. 2020. године, једногласно је усвојила сљедећи

ЗАКЉУЧАК

Привремена истражна комисија тражи од ВСТС-а да у року од 15 дана достави одговоре на сљедећа питања:

- а. Због чега је у извјештајном периоду дошло до „затајења кривичноправног система које је довело до *de facto* некажњивости за починиоце бројних тешких дјела“ (корупције), са конкретним освртом на разлоге за „драматичан пад у броју нових оптужница“, „нагли пад у стопи осуђујућих пресуда“, те „све дуже трајање поступака“, трендове који су описани у Поглављу 1?
- б. Због чега постоји „неспремност ВСТС-а да подржи етичке стандарде и осигура одговорност у правосудју“, са посебним освртом на примјере непримјереног понашања правосудних институција у 2019. години, који су размотрени у Поглављу 2 ?
- в. С обзиром да се у Извјештај указује и на „толико крајње погрешно тумачење закона“ унутар самог ВСТС-а, да ли је ВСТС већ предузео мјере едукације с циљем санирања овог забрињавајућег проблема?
- г. Да ли је ВСТС заузео званичан став по питању Извјештаја?

д. Да ли су јавно изнесени ставови председника ВСТС-а о Извјештају и надлежностима ОЕБС-а званичан став ВСТС-а?

ђ. Да ли је ВСТС започео процес предузимања мјера усмјерених на санирање проблема наведених у Извјештају?

С поштовањем,

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ
ПРИВРЕМЕНЕ ИСТРАЖНЕ КОМИСИЈЕ
Дамир Арнаут

Доставити:

- Високи судски и тужилачки савјет БиХ
- а/а

: 01-50-4-986-18/20

, 02. 12. 2020.

18.

13 (:) 02. 12. 2020,

1. 16. 17. ;
2. -
3. :

.1. 16. 17.

16. , .
17. , .

.2. -
:

1.

:

,

-

,

,

()

, 60

.

2.

-

15

:

a.

”

de facto

“ (),

”

“ ”
“ ”

“ ”

1?

”

-

“

2019.

,

2?

“

- ,

”

?

?

-

- ?

-

?

3.

.3.

14

08. 12. 2020.

(),

14

NEAUTORIZIRAN TRANSKRIPT

18. SJEDNICE PRIVREMENE ISTRAŽNE KOMISIJE PREDSTAVNI KOG DOMA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE
ZA UTVR IVANJE STANJAU PRAVOSUDNIM INSTITUCIJAMA BiH
održane 02.12.2020. godine

PREDSJEDAVAJU I

DAMIR ARNAUT

Dobar dan svima. Pozdravljam članove Komisije i predstavnike medija, goste iz drugih institucija i meunarodnih institucija u Bosni i Hercegovini i otvaram osamnaestu sjednicu Privremene istražne komisije Predstavni kog doma.

Za današnju sjednicu predlažem dnevni red koji ste dobili uz poziv na sjednicu. Dakle, prijedlog prve tačke dnevnog reda:

Dnevni red

1. Usvajanje zapisnika šesnaeste i sedamnaeste sjednice privremene istražne komisije.
2. Razmatranje trećeg godišnjeg izvještaja OSCE-a o odgovoru pravosuđa na korupciju – sindrom nekažnjivosti.
3. Tekuća pitanja.

Otvaram raspravu o dnevnom redu. Da li ima prijavljenih? S obzirom da nema, u skladu sa Poslovníkom konstatujem da je dnevni red kako je predložen usvojen.

Ad.1.

DAMIR ARNAUT

Prelazim na prvu tačku dnevnog reda; usvajanje zapisnika sa 16. i 17. sjednice Privremene istražne komisije. Otvaram raspravu o prijedlogu zapisnika 16. sjednice Istražne komisije. Nema prijavljenih. Stavljam zapisnik 16. sjednice na usvajanje. Ko je za? Usvojen je jednoglasno. Otvaram raspravu o prijedlogu zapisnika sa 17. sjednice Privremene istražne komisije. Nema

prijavljenih za raspravu. Stavljam zapisnik sa 17. sjednice na glasanje. Ko je za? Zapisnik sa sedamnaeste sjednice je usvojen jednoglasno.

Ad. 2

Prelazim na drugu tačku dnevnog reda. Razmatranje trećeg godišnjeg godišnjeg izvještaja OSCE-a o odgovoru pravosuđa na korupciju – sindrom nekažnjivosti. To je izvještaj iz novembra 2020. godine, koji je prošle sedmice javno prezentiran od strane misije OSCE-a u Bosni i Hercegovini. Toj javnoj prezentaciji prisustvovao je i, ovaj gospodin Satler ispred Evropske komisije i predstavnici određenih pravosudnih institucija. Ja sam, također, dobio poziv, kao predsjedavajući Privremene istražne komisije. Prisustvovao sam prezentaciji tog izvještaja. I bio je tu, također, prisutan veliki broj medija. Sastanak je održan u online formatu. Ono što se moglo vidjeti iz tog izvještaja je izuzetno zabrinjavajuće za stanje u pravosuđu u Bosni i Hercegovini i apsolutno je bilo neophodno da Komisija razmatra ovaj izvještaj i meni je drago što smo postigli apsolutni konsenzus. Dakle, je li, među članovima Komisije da je neophodno da se održi ova sjednica, da je neophodno da se održi ove sedmice, jer mi ćemo imati i idućih sedmice aktivnosti Komisije, međutim, ovo je nešto što zaista nije moglo, ni trebalo nekati idu u sedmicu, kada imamo sjednicu Predstavničkog doma. U međuvremenu su se također pojavili određeni audio snimci, koji bacaju dodatnu sumnju na sposobnost VSTV-a da nas povede ka Evropskoj uniji. I ono što je meni posebno zabrinjavajuće je što je gospodin Satler pri predstavljanju ovog izvještaja vrlo jasno istakao da ukoliko ne bude napretka kada je u pitanju rad pravosuđa u Bosni i Hercegovini, ukoliko ne bude napretka na reformi pravosuđa u Bosni i Hercegovini, Bosna i Hercegovina neće dobiti status kandidata za članstvo u Evropskoj uniji. Ja podsjećam da je Predstavnički dom upravo obavezao Komisiju da istraži ne samo stanje u pravosuđu, već sa posebnim osvrtom na sposobnost ovakvog VSTV-a, da vodi procese koji su neophodni za pridruživanje Bosne i Hercegovine članstvu u Evropskoj uniji. Dakle, za pridruživanje Evropskoj uniji, za članstvo u Evropskoj uniji, a imamo poruku od prošle sedmice gospodina Satlera, da ne možemo čak ni kandidatski status dobiti sa ovakvim pravosuđem. Dakle, imamo u ovom izvještaju, on je izuzetno detaljan, dobili ste ga, tu je niz zabrinjavajućih opaski od Misije OSCE-a. Međutim, ono što posebno zabrinjava je evo, neko sumiranje, dakle citiram da je došlo u izvještajnom periodu, dakle 2019. godine do zatajenja krivno-pravnog sistema koje je dovelo do nekažnjivosti za počinioce brojnih teških djela, da je došlo dramatičnog pada u pogledu novih optužnica, da je došlo do naglog pada u stopi

osudu ih presuda. Ovo su sve citati iz izvještaja. Te je izvještaj opet ukazao na, citiram opet, sve duže trajanje postupaka. Također, zabrinjava da je u izvještaju navedena i nespremnost VSTV-a da podrži etičke standarde i osigura odgovornost u okviru pravosuđa, kraj citata. I da je barem u jednom slučaju OSCE primijetio toliko krajnje pogrešno tumačenje Zakona, unutar samog VSTV-a, i tako dalje, i tako dalje. Izvještaj ste dobili, otvaram raspravu o ovoj materiji. Ima li prijavljenih? Gospođo, izvolite.

ALMA OLO

Hvala, predsjedavajući. Ja sam, kada je OSCE objavio izvještaj bila jako zainteresirana da vidim šta je navedeno u njemu, pogotovo zato što naslov izvještaja glasi sindrom nekažnjivosti. I izvještaj je obiman, preko osamdeset strana, ja sam sebi zabilježila neke stvari koje su naročito značajne i koje pokazuju svu slabost pravosudnog sistema u segmentu koji se tiče u procesuiranja počinilaca krivinih djela i krivinih djela korupcije. Evo, vi ste neke od njih naveli, ali evo, nije zgoreg da ja ponovim. U izvještaju je navedeno da postoje manjkavosti u tužilačkoj pripremi predmeta. Znači da tužioci nisu osposobljeni, nisu stručni, ili postoje određeni propusti u pripremi predmeta, kako bi ti predmeti na kraju pred Sudom završili osudom presudom, dužina su enja je jako zabrinjavajuća. U predmetima visoke korupcije, dužina su enja je 1351 dan, ili 4 godine, što je jako puno. Vidjela sam jedan predmet koji se odnosi, predsjednik VSTV-a je govorio da ne treba da nisu se oni smjeli upuštati u pojedinačne predmete, ali ja mislim da jesu. To je predmet Siniše Macana, koji je krivino djelo na temelju Agencije za identifikaciona dokumenta, po čijem navodno 2002. godine, a tužilaštvo je, evo samo da na čijem, tužilaštvo je istragu započelo 2015. godine, a djelo je počinjeno 2012. Znači, tri godine nakon počinjenja djela, da bi se na kraju desilo da je istraga obustavljena, zato što, u skladu sa članom 225 koji je jako indikativan i trebamo da se mi malo pobavimo ovim članom Zakona o krivini postupku, koji govori da ukoliko se istraga ne završi u odgovarajućim rokovima, znači, tamo ima za teška djela, za koja je zapriječena kazna 10 godina zatvora. Tužilac, tu je, tu su duži rokovi, a za djela ispod 10 godina, rokovi su kraći. Tužilac ukoliko u roku od 6 mjeseci ne okonča istragu, obavještava glavnog tužioca. Glavni tužilac u roku od 30 dana odlučuje o produženju roka za konanjanje istrage za dodatnih 6 mjeseci. Ako kod težih djela za godinu dana, što znači da istraga može trajati tih šest mjeseci plus godina dana i plus tih trideset dana, gdje glavni tužilac ocjenjuje da li je potrebno produženje roka za istragu i ukoliko se ni u tom roku ne okonča istraga, tužilac obavještava oštećenog, osumnjičenog protiv kojeg se

vrši postupak i glavnog tužioca. Zna i, postupaju i tužilac. U tom roku oni imaju pravo na pritužbu glavnom tužiocu. I glavni tužilac može taj rok produžiti za još šest mjeseci, odnosno godinu dana za teška krivi na djela. Protekom svih ovih rokova, istraga se obustavlja i zna i uvijek postaje slobodan, osumnji eni postaje slobodan, zato što tužilac nije uspio, nekad iz objektivnih, a možda i subjektivnih razloga da okon a istragu u tim rokovima. I ovo je po meni sindrom nekažnjivosti, zna i bez obzira na dokaze koje imate u postupku, esto u slu ajevima korupcije se traži finansijsko vješta enje, koje može jako dugo trajati, ako ima puno dokaza, poslovnih knjiga, a onda i može i vještak da odugovla i sa tim vješta enjem, a može i tužilac da odugovla i sa istragom i protokom roka taj ko je po inio krivi no djelo, protiv njega se istraga obustavlja i kao da ništa nije radio i to je sindrom nekažnjivosti. Ja mislim da ovaj lan 225 podhitno treba mijenjati, jer se njime niko ne može amnestirati zbog toga što istraga nije završena u dgovaraju em roku. Ali ovi rokovi su vjerovatno, intencija je bila da se ovi rokovi preciziraju da istraga se ne bi vodila u nedogled i da neko ko je osumnji en ne bi bio 100 godina osumnji en, time se lišava i on svojih prava, da negdje aplicira za posao, da nešto ovaj ostvaruje neka gra anska prava, ali, evo imamo situaciju da taj rok nekada pogoduje osumnji enom i da se protiv njega istraga obustavlja. Po meni, veoma indikativno je što, ovaj i u predmetima srednje korupcije, koji nisu toliko teški, proces traje 939 dana, to je, zna i, oko tri godine. Jedna još zabrinjavaju a stvar je št u 2019. godini, a mi smo raspravljali o tome, kad smo razmatrali izvještaj VSTV-a, na svim tužilaštvima u Bosni i Hercegovini bilo samo 232 predmeta korupcije, od ega samo 0,4% visoke korupcije. A 6,4% srednje korupcije. Szna i da su sve to ona djela neke niske korupcije, bezna ajne, a oni se cijene na snovu li nosti osumnji enog, cijene se na osnovu težine krivi nog djela i cijene se na osnovu visine iznosa pribavljene imovinske koristi. To su kriteriji na osnovu kojih se odre uje o kakvoj korupciji se radi. To zna i procesuiranje. Mi imamo u Bosni i Hercegovini, na svim tužilaštvima, ja sam ra unala po izvještaju VSTV-a 377 tužilaca, aimamo 232 predmeta korupcije u cijeloj godini. Svi tužioci, naravno se ne bave korupcijom, jer imate specijalizirane odjele koji se bave korupcijom, ali to zna i da je svaki tužilac mogao bar jednu optužnicu iz segmenta korupcije da podigne, pa je ovaj u inak imamo puno ve i. Samo na Tužilaštvu Bosne i Hercegovine imamo 56 tužilaca. Ja mislim da 56 tužilaca ovu zemlju sa 3,5 miliona stanovnika mogu preokrenuti na glavu, ako ho e i ako ho e da rade svoj posao. Ali, Tužilaštvo Bosne i Hercegvine nije podiglo u prošloj godini nijednu optužnicu za korupciju. Isto tako, Republi ko javno tužilaštvo, koje ima specijalni odjel za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala u Republici Srpskoj nije podnijelo

nijednu optužnicu. Po meni su ovo poražavajuće stvari. Gospodin predsjedavajući Arnaut je rekao ocjena zakonitosti dokaza se ovdje spominje u jednom predmetu. Ja ću reći koji je to predmet, to je predmet Lijanović. Tužilaštvo ocjenjuje dokaze ili sud, sad više ne znam. Sud ocjenjuje jedan dokaz predaje predmeta koji predstavlja, ustvari predaju finansijskih knjiga, na osnovu kojih je prvobitno ovaj i donesena osuđujuća presuda. U kasnijem postupku, taj sud smatra da sama predaja finansijskih dokumenata, koja nije pribavljena na način da tužilac, odnosno, sud izda naredbu za oduzimanje predmeta se smatra pravno nevaljanim dokazom. To su, koristeći stav Vrhovnog suda Federacije, a ne Apelacionog vijeća Suda BiH. To radi Sud BiH i poziva se na stanovište Vrhovnog suda Federacije, znači, suda nižeg po rangu, a ima stanovište Apelacionog vijeća Suda Bosne i Hercegovine, da za takav dokaz, koji neko dobrovoljno preda, ja odlučim nekom dobrovoljno da predam dokaze o svom finansijskom poslovanju i sud kaže da taj dokaz nije pravno valjan jer tužilac nije dao prijedlog za izuzimanje predmeta, a sud nije izdao naredbu za oduzimanje predmeta i to je pravno nevaljan dokaz. A pravno nevaljan dokaz u krivičnom postupku je dokaz na kojem se ne može zasnivati sudska presuda. A to je ključni dokaz da biste nekoga osudili. I to je različit pristup dokazima i snazi dokaza u krivičnom postupku što je veoma značajno. I vidim danas, da ćemo imati jedan od zaključaka da li je Visoko sudsko i tužilačko vijeće nešto uradilo na tom planu da bi se tužioci educirali i da bi imali jednobrazno postupanje. Ne možete vi u jednoj zemlji koja ima 3,5 miliona stanovnika u Sarajevu suditi na jedan način, u Tuzli na drugi način, zna se koji je dokaz zakonit, a koji je dokaz nezakonit. To se uči i na fakultetu, to se uči i kad se priprema pravosudni ispit, to se uči i u centrima za edukaciju sudija i tužilaca, tako da ne znam zašto dolazi do ovakvih stvari. Uvijek pomisli da do ovakvih stvari dolazi radi određene zloupotrebe od strane onih koji primjenjuju zakon.

DAMIR ARNAUT

Mogu li ja, gospodine, izvinjavam se, prije nego što pređete na drugo. Ne, ne, samo jako bitno, da samo dodam, ono što je jako bitno u izvještaju da je OSCE ovdje primijetio potpuno različitu praksu unutar Apelacionog odjeljenja Suda Bosne i Hercegovine. Dakle, nije sad ovdje različita praksa dva suda. Nego je Sud Bosne i Hercegovine, Apelaciono odjeljenje u slučaju niske korupcije, mislim da se radilo o rezanom duhanu, odlučilo da je zakonit dokaz ukoliko ga predate dobrovoljno. U ovom slučaju visoke korupcije, potpuno suprotno, Apelaciono vijeće odlučuje da

je nezakonit dokaz koji ste dobrovoljno predali, da je zato potreban sudski nalog, što je OSCE, parafraziram u svom izvještaju nazvao jednim pravnim nonsensom, što i jest.

ALMA OLO

U pravu ste, predsjedavaju i. I oni se pozivaju u tom svom obrazloženju, pozivaju se na stav Vrhovnog suda Federacije. Znači, Apelaciono vijeće Suda Bosne i Hercegovine, kao najviše tijelo, žalbeni sud, poziva se na stav Vrhovnog suda Federacije i kaže to nije zakonit dokaz, a samom ocjenom da to nije zakonit dokaz, nemate dokaz na kojem ćete zasnovati sudsku presudu, osuđuju u sudsku presudu. I još jedna stvar, koja je meni indikativna, postupci protiv tužilaca. U nekim slučajevima, bilo je postupaka protiv tužilaca i na Tužilaštvu Bosne i Hercegovine. U nekim slučajevima se ti postupci prenose na drugi sud, zbog nepristrasnosti i nezavisnosti u ovoj stvari postupka, nije logično da onaj sud i ono tužilaštvo na kojem vi radite procesuirate vas i taj isti sud pred kojim vi kao tužilac postupate i postupali ste u vašoj ranijoj praksi vodi postupak protiv vas, jer je to jednostavno tako, takva praksa. Ako imate sudiju općinskog suda da je počinio krivično djelo, uvijek tužilac koji procesuirate taj predmet traži prijenos krivičnog postupka na neki drugi sud istog nivoa, ali sud koji bi bio nepristrasan, jer ljudi ga ne poznaju pa iz Sarajeva to izmjestite u Tuzlu. Ovdje je primijećeno različito postupanje. Nekad predmet izmjesti, a nekad se predmet vodi pred tim sudom i pred tim tužilaštvom u kojem je on zaposlen. Tako da su ovo, ja sam neke od najznačajnijih stvari sebi pribilježila. Po meni je izvještaj jak težak, po svojoj ocjeni. I evo, malo bih komentarisala, samo u Kantonalnom sudu u Sarajevu, s obzirom da je predsjednik Kantonalnog suda u Sarajevu optužen za seksualno nasilje, zlostavljanje, više ne znam šta. I to je stvarno bruka i sramota. Predsjednik jednog od najvećih, ako nije Kantonalni sud u Sarajevu najveći kantonalni sud u Federaciji, da su imali 13 teških predmeta i samo 2 je završen glavni pretres i da su ti predmeti u radu 3 do 5 godina. I to stvarno da se, a o, jedan predmet stoji od 2017. godine u Kantonalnom sudu u Sarajevu, čekajući se na početak glavnog pretresa. Ja mogu razumjeti da ne možete pribaviti, ako imate u predmetu puno optuženih, potrebno je prisustvo svih na glavnom pretresu, da tpo nete glavni pretres. Ali Zakon o krivičnom postupku ima mehanizme i za to, ima razdvajanje krivičnog postupka. Pa ako vam je neko nedostupan negdje u inostranstvu i nema izgleda da će se ikad pojaviti, tužilac traži razdvajanje krivičnog postupka u odnosu na njega, da bi sigurno procesne pretpostavke da se, da se krene sa suđenjem. Od 2017. nema početka pretresa i još posljednja konstatacija, po meni, jako bitna, nepojavljivanje određenih optuženih u sudnici je alarmantno, to

kaže OSCE. Izgleda da je krivi no su enje fakultativno za optužene, ovo je izvještaj gospodina Pribea i oni to ponavljaju. Krivi no su enje ne može biti fakultativno, sudija postupaju i ima mehanizme za dovo enje, za privo enje, za lišavanje slobode svakoga onog ko se neopravdano ne odazove na glavni pretres. Optuženi je dužan da se odazove na poziv i mora do i na glavni pretres. Može ga opravdati ljekarsko uvjerenje, ali ni to ne može bezgrani no, mislim sud može i da provjerava ako leži u bolnici da li leži... postoje mehanizmi da krivi ni postupak bude efikasan, u nas se sve pretvorilo u svoju suprotnost. Ja ovdje nikako ne vidim nade, što rekao sudija Peri , ne vidim izlaza iz ovog tunela. Hvala lijepa, predsjedavaju i.

DAMIR ARNAUT

Hvala Vama, ono što zaista posebno zabrinjava je opsake koje ste spomenuli da OSCE nije smio ovo, nije smio on i stalno se sve svodi na neke izgovore. Prvo ujem da se time narušava suverenitet Bosne i Hercegovine. A iz istih izvora smo uli da kad Parlament, koji je nosilac državnog suvereniteta osnuje ovu komisiju, onda je to, kako su rekli atak na trodiobu vlasti. A onda kad mediji nešto kažu, onda kažu, neovlašteno snimanje. Imamo u ovom izvještaju i re enicu da je primjetna averzija unutar pravosu a Bsne i Hercegovine prema medijima i ovaj nadzoru javnosti. Tako da je ovo zaista zabrinjavaju e. Mislim da se gospo a Marinkovi Lepi javila, ovaj pa gospodin Borenovi onda poslije. Izvolite.

MIRJANA MARINKOVI -LEPI

Ovo je ve od održavanja one naše tematske sjednice o pravosu u tre i izvještaj nekog od me unarodnih faktora koji barem u meni proizvodi osje aj stida kada je u pitanju ovaj segment, jer zaista se postavlja pitanje da li je toliki upliv politike i vu enje konaca iz pozadine ovdje u pitanju, ili potpuni dilentizam odre enih nosilaca pravosudnih funkcija. Jer, kako re e koleginica olo, neke osnovne stvari se u e ve na fakultetu, a naravno da biste postali sudija ili tužilac, treba da pro e još edukacije i ovaj u enja, da biste dospjeli na tu funkciju. Ja sam ve i od strane medija bila kontaktirana da dam odre ene komentare vezano za ovaj izvještaj i ja sam ga, zaista, sa pažnjom pro itala. Ja sam, ak u jednoj izjavi rekla da se ovdje ne radi o zatajenju, nego o potpunom kolapsu pravosudnog sistema. Dakle, ja bih dala još težu kvalifikaciju. I ono što posebno zabrinjava, jeste upravo, kako ste i Vi, Damire, rekli, taj odnos elnog ovjeka Visokog sudskog i tužila kog vije a prema svim izvještajima o kojima smo mi i ovdje raspravljali, koji su dakle i

podastri BH-javnosti. Posebno nam narušava ugled i zemlje i profesije, takvo jedno ponašanje, jer je to ponašanje po sistemu vjerujete limeni, ili svojim o ima i uvijek je kriv neko drugi. Ovdje su, naravno i dati i lijekovi za ono što bi trebalo da se poduzme. Zna i, na stranici 32 do 34 su date i mjere kako dakle vratiti povjerenje u pravosuđe. Dakle, mislim ovim izvještajima i preporukama iz svih ovih izvještaja koje sam navela, samo treba postupiti. Dakle, uopšte ne treba i zmišljati ništa, nego po njima treba postupiti i raditi. Ono što je tako e zabrinjavaju e jeste, ustvari ovdje je sve zabrinjavaju e, ali da se možda osvrnemo na različite aspekte, da se ne bismo ponavljali je upravo indeksni rezultat za odgovor pravosuđa na krupciju u BiH, u 2019. godini on je 18,27, od ukupnih 40 bodova, zna i nije ni polovina tog ukupnog broja. A ono što tako e zabrinjava i produbljuje, ja bih rekla, ovaj kolaps u kojem se nalazimo, kad je u pitanju pravosuđe, jeste, realizacija ranijih preporuka i mjera, koje su kroz izvještaje OSCE-a date i mislim da ustvari to govori o jednoj bahatosti i potpunom neredu, dakle, najvišeg tijela, odnosno, kontrolora, ustvari, rada pravosudnog sistema, dakle VSTV-a. Dakle, od 24 mjere koje su bile predložene u ranijem izvještaju, 12 su bez ikakvog napretka, dakle, polovina apsolutno zna i nije ni krenula od početka, tri djelimi no realizovane, osam realizacija u toku i jedna provedena. Iz ovih prijedloga zaključaka koji ste nam dostavili, bitno je jako da saznamo ustvari stav VSTV-a jer da li se ovdje VSTV poistovjeđuje sa svojim predsjednikom, tako da je, da se zaista slažem sa ovim da tražimo stavove VSTV-a, jer da vidimo ovaj, inisi mi se malo počinju duvati i neki drugi vjetrovi, da je ova Koordinacija udruženja sudija i tužilaca tražila ipak da se preispitaju okolnosti ove najnovije afere za koju je opet po Tegeltijnim riječima kriv neko drugi i to mu je sve namontirano i tako dalje. Dakle, da se ispita da li uostalom i ovakvo ponašanje predsjednika može njega održati na funkciji, ustvari da li je on dostojan obavljanja te funkcije. Tako da bitno e zaista interesantno da dobijemo mišljenje VSTV-a, kao organa, jer evo stalno se susrećemo sa stavovima samo njegovog predsjednika, a nikako organa u cjelini. Hvala.

DAMIR ARNAUT

Hvala lijepa, gospodin Brenović pa gospodin Helez, izvolite.

BRANISLAV BORENOVI

Hvala predsjedavajući. Mislim da je značajno da kao Privremena istražna komisija zauzmemo određene stavove po pitanju ovog veoma ozbiljnog izvještaja, koji je i više nego zabrinjavajuć, i,

kako ste i Vi rekli u uvodu ove sjednice i ustvari i govori potpuno jasno na sve ono na šta se ukazuje mjesecima i godinama. Ne samo od strane nas koji smo u ovom Parlamentu, nego i od strane medija i nevladinog sektora, ali i od građana u ovoj zemlji. Potpuno je tačno da ovakav stav koji je iznesen kroz dvije veoma važne riječi – sindrom nekažnjivosti, govori o nečemu što je, ovaj pogledno. Sindrom nekažnjivosti je rezultat prije svega nerada i nečinjenja pravosudnog sistema sa ciljem da se ne zamjera sa potencijalnim nosiocima koruptivnih krivičnih djela u ovoj zemlji, koji su uglavnom ljudi koji dolaze iz, koji su nosioci određenih javnih funkcija. I zato ne treba da budu pokazatelji koji su više nego alarmantni. Kolegica Čolo je iznijela neke od njih. Kada je u pitanju, evo ova tabela koja nam govori o nekoj vrsti produktivnosti u radu tužilaštava, vezano za procesuiranje korupcije. Ovdje su sve nule. Imate situaciju da, ne samo Tužilaštvo Bosne i Hercegovine, ne samo Republičko javno tužilaštvo Republike Srpske, što je za mene posebno interesantno, nego i najveći dio okružnih javnih tužilaštava ima apsolutno nikakve rezultate po pitanju broja potvrđenih optužnica u djelima visoke i srednje korupcije. Znači, apsolutno nemaju nijedan potvrđenu optužnicu, što samo po sebi govori koliko je stanje izuzetno ozbiljno, izuzetno ozbiljno i ovo je evo izvještaj koji trebamo sa velikom pažnjom da svi razmatramo, jer se radi o izvještaju koji je došao od strane OSCE-a, ne bilo koga. Organizacija za evropsku saradnju i njihove misije, koja je evo po treći put izašla sa nečim što je toliko egzotično, toliko jasno udara na suštinu ovog problema, sa kojim se svi suočavamo u ovoj zemlji. Ono što je posebno zabrinjavajuće je kvalifikacija da je evidentna nespремnost Visokog sudskog i tužilačkog savjeta da podrži etičke standarde i osigura odgovornost u okviru pravosuđa. Što znači, nema ni odgovornosti, nema ni integriteta, nema ni neovisnosti u radu ni VSTV-a, a nema ni unutar pravosuđa generalno unutar Bosne i Hercegovine. Naravno, uvijek treba reći da vjerovatno ima izuzetaka, časnih, poštenih, odgovornih tužilaca i sudija, koji su velika manjina, ili ih ne možemo da prepoznamo u čitavom osom sistemu koji je uspostavljen vrlo vješto, sistemu nekažnjivosti, nerada, nečinjenja i nezamjeranja, bez ikakve odgovornosti i integriteta. Ono što želim vrlo kratko, da ne ponavljam ono što su uvažene kolege već spomenule. Mislim da je to vrlo, vrlo profesionalno, korektno evidentirano u ovom sadržajnom izvještaju koji je dovoljno ima pokazatelja da može da evoluirati ili da napravi tu neku vrstu presjeka stanja pravosudnog sistema unutar Bosne i Hercegovine, na vrlo kvalitetan način. Ali ono što možda i odgovor na ovo što ste i Vi, predsjedavajući i rekli, kada je u pitanju traženje stalnog izgovora za stanje u kojem se nalazi pravosuđe od strane ključnih ljudi u Visokom sudskom i tužilačkom savjetu. A upravo preporuke,

koje su prisutne već godinama demantuju taj pokušaj traženja izgovora. Alarmantno je da najviše i dio preporuka koje dolaze od strane OSCE-a, uopšte nije u fazi realizacije, uopšte nema nikakvog napretka i ponavljam ponovo je po čemu zna koji put naglašeno u ovom izvještaju svi nosioci vlasti trebaju težiti ka uspostavljanju neovisnog istraživačkog novinarstva i uloge civilnog društva, što doprinosi ispitivanju rada pravosuđa. Upravo ono što jedan dio istraživačkog novinarstva i radi i civilnog društva, što treba u svakom slučaju pozdraviti. Znači, ovdje se traži i insistira na propitivanju rada pravosuđa. Potpuno suprotno od onoga što se pokušava tražiti kao izgovor ili neka kvalifikacija od strane ključnih ljudi u pravosudnom sistemu ove zemlje. Ponavljam, jedna od preporuka je da je VSTV i tužilaštvo i sudovi trebaju javnosti omogućiti pristup smislenim i detaljnim informacijama o istragama. Znači, omogućiti pristup istragama, krivičnom gonjenju i presuivanju predmeta, pogotovo onih koji su od posebnog značaja za javni interes. Pazite, to je na neki način preporuka koja demaskira sve ono što smo mi dobivali kao odgovore ne možemo vam dati, nemate pravo, istraga je u toku, kada bude, nakon određenog vremena sve završeno, tada možete i da se bavite... Potpuno suprotno, znači, čak štaviše, potstigne se ne samo propitivanje rada pravosuđa, nego i pristup, kako je rečeno smislenim i detaljnim informacijama o istragama, krivičnom gonjenju i presuivanju predmeta, posebno onih koji su od velikog značaja za javni interes. Treba, da zakonodavnoj vlasti treba dati prioritet u usvajanju izmjena Zakona o VSTS-u Bosne i Hercegovine, kako bi se uvele izmjene na kojima ključne riječi koja nedostaje u pravosuđu, integriteta u pravosuđu i disciplinskih postupaka, kako bi se osigurala odgovornost nosilaca pravosudnih funkcija i tako dalje. I konačno, svi nivoi vlasti trebaju raditi na uspostavljanju i u tom najvišem rangu prioriteta jednog sistema za provjeru integriteta sudije i tužilaca uključujući i provjeru njihovih finansijskih izvještaja. Ovo je boldirano crnim, ovo je postulat ovih nekoliko preporuka na kojima ništa nije urađeno, koje su ključne za prevazilaženje ovog jednog vrlo ozbiljnog, složenog i vrlo vrlo lošeg stanja u pravosudnom sistemu ove zemlje i jedinica koja sve objašnjava, koja je za razliku od prethodnih ključnih ljudi koji predstavljaju Evropsku uniju u Bosni i Hercegovini, mislim da je možda i najozbiljnija, koja ustvari je jedinica koja sublimira sve ovo o čemu mi govorimo, koja je došla od šefa misija Evropske unije u Bosni i Hercegovini, gdje je vrlo jasno, nedvosmisleno rekao: "Zaboravite na kandidatski status Bosne i Hercegovine, dok se ne popravi, unaprijedi stanje u pravosuđu". To je jedinica koja treba da otriježni sve, bez obzira da li su u strahu od objektivnog nepristrasnog pravosuđa, bez obzira da li su u strahu od otkrivanja velikih i srednjih, ili malih koruptivnih radnji, bez obzira da li se nalaze

u vlasti, ili opoziciji, da li su bili više na pozicijama, ili manje, ja mislim da je ovo krajnje upozorenje da se ovo nešto dramati no mora mijenjati, upozorenje onima koji imaju obavezu, odgovornost i dobili su određeni kapacitet da javne funkcije i da konačno rade svoj posao kada je u pitanju unapređivanje stanja u pravosuđu, jer koliko ja vidim, ovdje se više za to zalažu pojedinačno određeni poslanici, individue, pojedini mediji, predstavnici nevladinog sektora, građani samoinicijativno, nego oni koji su ustvari dobili mehanizam u svoje ruke da predlažu zakone, da omogućuju da ovo sve što je navedeno u ovom izvještaju konačno bude provedeno u djelo i ja mislim da je ovaj set zaključaka koji ste Vi nama predložili potpuno adekvatan odgovor Privremene istražne komisije i mi ćemo ga, ja ću ga podržati i nadam se da ćemo jednoglasno usvojiti, s tim samo jedna mala izmjena. Pod ta kom dva, stav dva, tačka A, samo ovdje gdje je navodite zatajenje krivično-pravnog sistema defacto nekažnjivosti za počinioce brojnih teških djela, samo dodajte korupcije, zbog samog izvještaja, radi se o korupciji.

DAMIR ARNAUT

Izvinjavam se samo, t.2, koja je?

BRANISLAV BORENOVI

A

DAMIR ARNAUT

A, aha. Ovo gdje je pod navodnicima,

BRANISLAV BORENOVI

Vi ste uzeli dio iz rečenice, samo gdje je

DAMIR ARNAUT

To je citirano.

BRANISLAV BORENOVI

Brojnih teških djela, samo dodajte korupcije, eto isto da.

DAMIR ARNAUT

Dobro, ništa. Onda ćemo skinuti citat.

BRANISLAV BORENOVI

Pa skinite citat.

DAMIR ARNAUT

OK, hvala, Gospodin Helez, izvolite.

ZUKAN HELEZ

Zahvaljujem gospodine predsjedavajući. Pa gledajte ovaj, ovo, po meni nije ništa novo. Što kolege kažu, zabrinjavajuće jeste. Izvještaj je napravljen korektno. Kako jeste. Ali stanje u pravosuđu je zabrinjavajuće i mi to već odavno znamo. Svi izvještaju i predstavnik Evropske komisije i predstavnik Evropske unije u Bosni i Hercegovini, evo OSCE-a, nas parlamentaraca, nevladinog sektora, novinara, medija, svi se slažemo da je naše pravosuđe u velikoj krizi, ustvari ne funkcioniše. Ili konkretnije, funkcioniše do nekog nivoa. Kada neko ko tek se bavi ovime uzme izvještaj, onda se vidi da ipak nešto radi. Ali to je do određenog nivoa političke moći, političkog uticaja onih koji trebaju biti procesuirani. Mene šta posebno zabrinjava ovdje je to da, kako su oni naveli u ovom izvještaju, stepen visoke korupcije, ustvari visoka korupcija je malo procesuirana i od 2017. godine je strahovit pad procesuiranja tih ljudi koji su u toj visokoj korupciji. Pretpostavljam da visoka korupcija je nešto što materijalno kad prevedete je daleko veća od ove srednje kako je nazivaju, a to se opet svodi na to da politički moćnici su zaštićeni i da se njih ne dira, u većini slučajeva. Kad ovo prevedete otprilike u neke procenete, a na materijalno, je li otprilike 20% se procesuiraju, a 80% ostaje. Što znači da obični, pod navodnicima mali ljudi su dostupni vrlo brzo se procesuiraju, a ovaj krupni kriminal ostaje netaknut. Od početka jedan od ključnih problema pravosuđa je jak politički uticaj i kontrola političara nad pravosuđem. Ja vas pitam, da li bi iko od običnih ljudi, malih, opet to pod navodnicima, je li, da je snimljen javno objavljen snimak kako štelom zapošljava nekoga, bio bi uhapšen za 24 sata. Vidjeli, čitav svijet je mogao da vidi kako ključni uvijek pravosuđa, predsjednik Visokog sudskog i tužilačkog vijeća, sa koleginicom iz VSTV-a govori kako je u detalje kako je joj zaposliti sestru. Ne reaguje SIPA, ne reaguje tužiteljstvo. Sve ostaje normalno. Kakva je poruka običnim ljudima, kakva je sigurnost

obi njih građana? I sad, došli smo do tog da on kaže ja još nisam priznao autentičnost tog snimka. Znači, sad je bitno hoće li on priznati to, ili neće priznati. Ako on ne prizna, znači, nije taj snimak autentičan. Gledajte, mi ova Komisija i Parlament i Evropska unija i Evropska komisija, sve se svodi na jedno. Evo probat ćemo, ovdje svi vidimo da trebamo promijeniti nekoliko zakona. Zakon o VSTV-u, na in izboru sudija i tužilaca, samog VSTV-a, Zakon o krivičnom postupku i tako dalje. I šta će se desiti pa desiti će se da nekako to proguramo, opet pod navodnicima u Predstavnički dom, dođe u Dom naroda, gdje postoji mehanizam blokade. Svi ovi napori, evo koliko mi pokušavamo, 20 godina, svode se na isto, dođu na Dom naroda i tu je blokada, tu je kralj i tu se uklapa u neku provaliju koja nema kraja. Sve što dođe, puno napora se uloži, složen sistem, složen Ustav, ovaj pravni poredak, dođe do Doma naroda i tamo je blokada. Ovdje treba i Predstavnički dom mi skupa kome je stalo do ove države insistirati na promjeni Ustava, nama samo treba da nam otklone blokade. Mi nikad ovaj zakon ne ćemo promijeniti dok ne bude volja onih ljudi, koji blokiraju da se ovo uradi. I to je jedan zatvoreni krug, zatvoreni krug u Vijeću ministara, zatvoreni krug u oba doma Parlamenta Bosne i Hercegovine, u VSTV-u su napravili zatvoreni krug. Disciplinski ovaj tužilac dođe do komisije koju formira po nahođenju predsjednik VSTV-a i to je zatvoreni krug i tako stalno. To ne možemo promijeniti bez otklanjanja mehanizma blokade i inače ovo nikad ne ćemo ovo pravosuđe, evo jedan od uslova pristupanja Evropskoj uniji je promjena pravosudnog sistema. Ta ista Evropska unija, tako i Međunarodna zajednica, nametnula je Ustav koji u sebi ima blokadu. Dok to ne otklonimo, niti ćemo ući u Evropsku uniju, a Boga mi se u promjenu svijesti određenih ljudi iz određenih dijelova Bosne i Hercegovine to dug neće desiti. Po meni, ovaj, mi ćemo ovo dovesti i ove zakone možemo, ovdje ima izuzetnih ljudi, izuzetnih pravnika koji mogu zakone napraviti, to nije sporno vidjet ćete na kraju evo sve što govorim, tu budu nemoćni i predstavnici Međunarodne zajednice. Dođemo na Dom naroda i to sve stane. I džaba trud, džaba rad i uvijek isto iz godine u godinu, iz decenije u deceniju, ja se nadam da ćemo doći do željenog cilja. Hvala.

DAMIR ARNAUT

Hvala gospodine Helez, dozvolite da podsjetim ipak kad je većina u pitanju, većina u Predstavnički dom, koja je osnovala ovu Komisiju i evo većina koja je sadržana u ovoj Komisiji, samo jedno mjesto u Domu naroda da je otišlo, mi bismo imali i većinu u Domu naroda. Da je umjesto, Majki, Mladen Ivanić izabran, bili bi ista ta većina u Domu naroda, kao u

Predstavni kom domu. Ne, ne, ne ljutim se. Znam, znam, upravo to, i ja i ja sam u isto vrijeme sm i Vi i ja uvijek govorili tri nije etiri. Zna i to je sad, vidjeli smo i na zakonu gospodina Mekti a, da se smijeni komplet VSTV-a, koji je prošao u Predstavni kom domu, u hitnom postupku za jedan dan i onda je pao u Dmu naroda. Ja sam vidio to u prošlom sazivu je ukinut bijeli hljeb jer niko nije imao taj blokiraju i mehanizam, nijedna stranka nije mogla nešto sama blokirati, ukinute su one naknade u komisijama, a sad imamo jedan arogantan odnos zbog tg kontrolnog paketa kojeg dvije stranke imaju, dvije stranke je li koje su pokušale sve uraditi da ova komisija se ne konstituiše. Tako da, to je zaista nešto što je zabrinjavaju e i to je jedna lekcija svima, ovaj da nikad niko ne smije imati sam kontrolni paket u bilo kojoj instituciji. Da se vratimo, samo ovaj, ne znam je li ima još prijavljenih za raspravu, ali ovo je dobra prilika da podsjetim nešto što je gospodin Borenovi hovrio. Ima izuzetaka, ima jako puno, ovaj u pravosudnim institucijama asnih ljudi, ja to stalno ponavljam, me utim ono što mi je zabrinjavaju e, ova re enica iz izvještaja OSCE-a. Bez obzira na to, lanovi pravosu a koji otvoreno kritiziraju degradaciju profesionalnog i eti kog ponašanja u svojim redovima i dalje ine manjinu i suo avaju se sa marginalizacijom i odbacivanjem od strane dominantnih frakcija. Bez obzira na to, lanovi pravosu a koji otvoreno kritiziraju degradaciju profesionalnog i eti kog ponašanja u svojim redovima i dalje ine manjinu i suo avaju se sa marginalizacijom i odbacivanjem od strane dominantnih frakcija.“ Zna i, prvo, ljudi koji se odlu e uopšte da to javno kritikuju su u manjini, to je razumljivo, ljudi se boje. Ne zna i da, da, da su takvi ljudi manjina, ali oni koji se odlu e da javno kritikuju su manjina. A i onda kad se odlu e, suo avaju se sa marginalizacijom i odbacivanjem d strane dominantnih frakcija. To je strašno zabrinjavaju e, zna i da to ukazuje da dok se sve ne promijeni na vrhu, da ne može neka promjena iznutra do i. Ovaj, tako e je ukazano, mislim da je gospo a Marinkovi Lepi govorila o tome, neznanje, je li se ovdje radi o neznanju. Imamo jednu vrlo indikativnu re enicu, tako e u vom izvještaju. „Izuzetno loše istrage i izrade optužnica, zajedno sa radikalno nedosljednim tuma enjem zakona (ovo o emu je gospo a olo govorila), koja obi no rezultiraju osloba aju im ili blagim presudama, mogle bi u odre enoj mjeri biti plod loše namjere ili neprimjerenog uticaja, prije nego neznanja. I to je, to je strahovito zabrinjavaju e da mi... Jer i meni je neshvatljivo da neko ko je na elu VSTV-a ne zna da postoji Aneks 6 Dejtonskog sporazuma, koji nalaže punu saradnju sa OSCE-om. Dakle, OSCE, bez sumnje ima pravo da ovakve izvještaje radi. Neshvatljivo mi je da neko ne zna da postoji Zakon o parlamentarnom nadzoru koji daje pravo ovoj komisiji. Dakle, ovo su stvari na koje ukazujem. I

onda kad tome dodate, opet citiram iz izvještaja „averziju prema medijima“, zna i, averziju prema medijima, prema javnom nadzoru, ovaj, onda tu imate taj zatvoreni krug, ovaj, gdje se ovakve stvari dešavaju. I ne ulaze i uopšte u to je li snimak autentican, nije li snimak autentican, je li nešto montirano, nije li montiran, ali spominjanje u istoj rečenici suda u Bosni i Hercegovini, u Prijedoru i Gradišci i psovke i vokabular. Zna i, vi dva suda spomenete u isto paralelu povučete izmeću dva suda ... materine. Sve sam vam rekao, ta paralela, ista rečenica, to su, to su neke ovaj strahovite stvari, a to onda dodatno zna i pokazuje jednu tu aroganciju. Gospodine Borenović, samo u vezi vaše intervencije ovaj mislim da imamo rješenje. Da ne skidamo citat zatajenje krivično-pravnog sistema koje je dovelo do de facto nekažnjivosti za počinioce pojedinih krivičnih djela, zatvoren citat, u zagradi, posebno korupcije; to mi tražimo. Tako da, je li može tako. Naravno, naravno, jasno je. Zna i da zatvorimo citat i onda stavimo korupcije u zagradi. OK, ne treba posebno, zna i korupcije u zagradi. Zatvaram citat pa onda u zagradi, zbog toga, da bude autentican. OK, je li imamo još prijavljenih za raspravu? Nemamo više prijavljenih za raspravu, dozvolite mi onda, radi zapisnika, ja sam obavezan, iako svi imate pred sobom, ali evo, tri prijedloga, prijedlog tri zaključaka. Prvi, u vezi trećeg godišnjeg izvještaja misije OSCE-a u Bosni i Hercegovini, o odgovoru pravosuđa na korupciju: sindrom nekažnjivosti, Privremena istražna komisija traži od Vijeća ministara Bosne i Hercegovine da odmah preduzme konkretne mjere s ciljem saniranja svih problema sa pravosuđem na koje izvještaj ukazuje, sa posebnim osvrtom na upućivanje zakonskih rješenja u parlamentarnu proceduru, uključujući i zakonske prijedloge kojim bi se osigurala odgovornost trenutnog saziva Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine za ovakvo stanje u pravosuđu, u pravosuđu, u roku od 60 dana, od dana usvajanja ovog zaključaka.

Drugi zaključak, Privremena istražna komisija traži od VSTV-a da u roku od 15 dana dostavi odgovore: a) zbog čega je u izvještajnom periodu došlo do zatajenja krivično-pravnog sistema koje je dovelo do de facto nekažnjivosti za počinioce brojnih teških krivičnih djela, zatvoren citat, u zagradi korupcije sa konkretnim osvrtom na razloge za otvoren citat, dramatičan pad novih optužnica, zatvoren citat, zarez otvoren citat, neglijad u stopi osuđenih presuda zatvoren citat, te otvoren citat sve duže trajanje postupaka zatvoren citat, koji trendovi su opisani u poglavlju jedan

b) Zbog toga postoji otvoren citat nespremnost VSTV-a da podiže etičke standarde i osigura odgovornost u okviru pravosuđa a zatvoren citat, sa posebnim osvrtom na primjere neprimjerenog ponašanja pravosudnih institucija u 2019. godini

c) kad budete radili, samo onda koristite redanje u azbuci na irili nom. Znači ovdje idemo abecedom, a stavite azbuku na irili noj verziji. S obzirom da izvještaj ukazuje i na otvoren citat toliko krajnjoj pogrešno tumačenje zakona zatvoren citat unutar samog VSTV-a, da li je VSTV-e već preuzeo mjere edukacije ili saniranja ovog zabrinjavajućeg problema?

d) da li je VSTV-e zauzeo zvaničan stav po pitanju izvještaja?

e) da li javno izneseni stavovi VSTV-a u izvještaju i nadležnostima OSCE-a predstavljaju zvaničan stav VSTV-a?

f) da li je VSTV-e započeo proces preduzimanja mjera ka saniranju problema navedenih u izvještaju?

Interesni zaključak. S obzirom na jasnu upozorenje šefa misije OSCE – a u Bosni i Hercegovini, izrečeno tokom prezentacije izvještaja da Bosna i Hercegovina ne može dobiti kandidatski status za članstvo u Evropskoj uniji, dok se ne unaprijedi stanje u pravosuđu, Privremena istražna komisija traži od direkcije za Evropske integracije Bosne i Hercegovine da je izvijesti o svim preduzetim, ili planiranim koracima od strane direkcije, prema nadležnim domaćim institucijama, kako bi ovo pitanje dobilo prioritetni tretman. Imamo li još intervencija na ove prijedloge, možemo li onda, ako nema da glasamo u paketu za ova sva tri zaključka, kako sam ih pročitao. Ko je za? Konstatujem da su zaključci usvojeni jednoglasno. I ovo će se, znači poslati, prvi zaključak se šalje Vijeću ministara, drugi VSTV-u, treći Direkciji za evropske integracije. Imamo li još prijavljenih za raspravu pod ovom tačkom dnevnog reda? Konstatujem da nema i prelazimo na treću tačku dnevnog reda, a to su tekuća pitanja. Dakle, ja ću odmah nakon ove sjednice dostaviti (ne razumije se) a mi ćemo u utorak, 8.12. imati sastanak sa Misijom OSCE-a u Bosni i Hercegovini i ODI-jom u Varšavi povodom prezentacije njihovih smjernica dakle za obavljanje parlamentarnog nadzora. To je jedan nastavak saradnje koji imamo sa OSCE-om i ODI-om i oni su uradili smjernice koje će nama značajno olakšati dalji rad, a koje, barem se ja nadam, a mislim da takvo nadanje postoji i u OSCE-u, ovaj, koje će uvesti jednu praksu parlamentarnog nadzora dugo nakon što ova komisija prestane sa radom. Dakle, to će biti u utorak u dva sata, znači ja ću poslati i nacрте tih

smjernica i to, to planiramo u utorak. To će biti putem video linka, oni će se uključiti iz Varšave i iz misije OSCE-a u Bosni i Hercegovini, u Sarajevu, mi ćemo biti ovdje i bit će, naravno, otvoreno za medije na način kako smo to radili, ja mislim sa saslušanjem sudije Vehabovića, novinari će u svakom slučaju imati i ovaj pristup tom video linku. Mislim, iz novinarske sobe. Ali, vidjet ćemo, to je sada već tehničko pitanje. Eh, ovako, ja imam sugestiju. S obzirom, zna i da ćemo to imati u utorak to je dan prije sjednice Predstavničkog doma, u dva sata, u 14 sati, ja. Da u 13 sati da obavimo saslušanje Društva novinara Bosne i Hercegovine, to je ona, ono, treće strukovno udruženje, koje se nije moglo pojaviti, kad smo, kad smo saslušali dva strukovna udruženja, jedno, gospodina Vukelića iz Banja Luke i drug, mislim da je gospođa Rudić, bila ovdje, iz Sarajeva. Da obavimo saslušanje njih i jedan sat i onda nastavimo u dva sata sa tim, a imam tako i sugestiju, s obzirom da imamo dugu listu svjedoka koje smo već odlučili ili pozvati, a da su 7.12., dakle u ponedjeljak, zakazane brojne komisije, tako da će gotovo svi bi trebali biti ovdje da održimo sjednicu Komisije, na kojoj bi se pojavili kao svjedoci gospodin sudija Nedeljko Tabaković Sud Brčko distrikta i sudija Dragomir Vukoje, Sud Bosne i Hercegovine. S njima su obavljene konsultacije i oni bi mogli u 2.15. ja sam zaista pazio kad je u pitanju raspored Komisije da to bude u terminu kada već inače ove Komisije nema druge komisijske obaveze. Vi ete, gospodine Borenoviću imati jednu komisiju u 3 sata, ali u suštini sve se to može uklopiti. Znači, u 2.15 da zakažemo, to bi bi gospodin Vukoje, a u 3.15 Nedeljko Tabaković. Je li to uredu? S obzirom da smo mi već odlučili da ćemo ovu dvojicu sudija pozvati, da ćemo pozvati strukovno novinarsko udruženje nema potrebe da se o ovome glas jer se već glasano o njihovom pozivanju i evo to znači dogovor je da ćemo imati sjednicu u ponedjeljak 07.12. po ev u 15 sati i onda 08.12 po ev od 13 sati, a 14 sati ćemo imati ovaj video sastanak sa OSCE-om ODI-om, eto to će danas otići, ti pozivi. Imamo li još? Gospodine Helez, izvolite.

ZUKAN HELEZ

Primjećujemo svi da imamo ovih pojedinačnih dopisa, pojedinačnih slučajeva. Da ne bi sad ispalo da ignorišemo njih da zauzmemo neki stav, a o čemu da ne možemo ulaziti u pojedinačne slučajeve, a ne bi bilo dobro ni radi javnosti i da se ne stekne pogrešna percepcija da nećemo mi to da raspravljamo. Svaki put kaka dođem ovdje do čeka me hrpa zahtjeva za pojedinačno, nekih slučajeva koji su doživjeli nažalost ovaj nepravdu u okviru tog procesa, jel, pod navodnicima

nepravdu. Dobro bi bilo na neki način da odgovorimo tim ljudima da ne bude da ignorišemo pa evo ne znam na koji način ni sam.

DAMIR ARNAUT

Ja se slažem s tim u potpunosti, ovo smo već nekoliko puta otvarali na komisiji. Zadnja rezolucija koju smo postigli po ovom pitanju je da sekretarijat osigura da se sve to stavi na web u smislu inicijala osobe koja je predstavku dobila i neke generalne teme na koje se predstavka odnosi. Ne može se pristupiti tome, znači i nema dokumenata uploadiranih. Ja evo sugeriram možda ne bi bilo loše da zadužimo sekretarijat da napravi jedan presjek toga i da nam dostavi sugestiju, mi ćemo kao Komisija glasati za to, ali da nam sekretarijat dostavi sugestiju i da sve to dostavi institucijama ali neka naprave neki presjek kome. Recimo imamo, u jednom slučaju imamo ozbiljnu žalbu na ured obdušmena, u jednom slučaju imamo žalbu na nekog iz tužilaštva, znači i da vide, nek sekretarijat napravi prijedlog da recimo nešto ide UDT-u, nešto ide nekoj drugoj instituciji, a onda ćemo mi kada dobijemo taj presjek prijedloga odlučiti kao Komisija. Je li vam to možda zadovoljavajuće ?

ZUKAN HELEZ

..... isključivo na mikofon.

DAMIR ARNAUT

Pa evo ako je to, zadužuje se sekretarijat da izvrši analizu svih pristiglih predstavlki i predloži Komisiji kojim institucijama da ih dostavi na njihovo nadležno postupanje. Je li to uredu kako sam formulisao. Ko je za? Evo usvojili smo taj zaključak pa eto do kraja ovog mjeseca ja bih molio sekretarijat da se to završi. Gospođo izvolite.

ALMA OLO

Ma ja imam jedno pitanje, evo da se možda dogovorimo oko budućeg rada s obzirom da imamo još dosta ovih predstavnika raznih institucija i samog pravosuđa koje trebamo saslušati i nisam zato da ograničavamo naš rad da kažemo radit ćemo još tri mjeseca i gotovo. Možda bi smo mogli da probamo da uporedno idemo da radimo jedno zakonsko rješenje koje bismo pustili u proceduru, a istovremeno da radimo i ovo da saslušavamo da, jer bit će dosta zakonskih prijedloga, da vidimo

malo oko zakona o VSTV-u da vidimo ovaj prijedlog koji je uradilo navodno Ministarstvo pravde. Da malo to proanaliziramo, ima li mjesta da mi to dogradimo, da putimo kao naš prijedlog, ne znam razmislite o ovom, nemam konkretan prijedlog ali možda da ovaj rad ide nekako uporedo.

DAMIR ARNAUT

Ja se slažem s tim, a pogotovo što imamo kao što znate, zna i imamo tu vrlo dobru stručnu ili logističku pomoć od NDI-a i to je recimo nešto što možemo otvoriti s njima i da vidimo da se možda organizuje, u tome. A kad ste već spomenuli ministra pravde, evo ne bih danas ali da vidimo u ponedjeljak, ukoliko će biti još sjednica Doma u toku decembra, a postoje naznake da će biti neka sjednica radi budžeta, da organizujemo još jednu sjednicu Komisije, a ja mislim da je u svakom slučaju neophodno pozvati ministra pravde je Zakon o VSTV ja ne znam iz kojeg razloga još stoji u tom ministarstvu iako svaki izveštaj koji izađe govori, govori se o potrebi izmjena Zakona o VSTV-u i taj nacrt je ja mislim još uvijek u formi nacrtu nije u formi prijedloga, stoji i da vidimo šta ministar pravde na kraju krajeva kaže o ovome. Mislim ovaj meni je neshvatljivo da nismo imali očitovanje ministra pravde ovom izvještaju OSCE-a. Izvolite.

BRANISLAV BORENOVI

Mislim da je to vrlo dobra sugestija pozvati ministra pravde, ja bih pozvao i predsjedavajućeg Savjeta Ministara. Zašto? Zato što ovaj da ga pitamo šta je sa Zakonom o javnim nabavkama.

DAMIR ARNAUT

To je drugi zakon veza za Evropske integracije.

BRANISLAV BORENOVI

Imamo zakonskih rješenja koja su rezultat naravno i iz prioriteta mišljenja Evropske komisije i ja misli da Savjet ministara moramo pitati otvoreno nekoliko pitanja, ne kroz dopisvanje nego kroz neku vrstu saslušanja, smog ministra pravde i predsjedavajućeg Savjeta ministara, ne znam da li treba još nekoga od ministara.

DAMIR ARNAUT

Što se mene ti e mi možemo ve danas usvojiti zaklju ak ili možemo, imamo sjendicu u ponedjeljak da razmislimo o datumima, ako ne danas, onda u ponedjeljak sve usvojimo i onda ak do kraja mjeseca, samim tim do kraja godine organizujemo jedno takvo saslušanje. Gospo a Marinkovi -Lepi izvolite.

MIRJANA MARINKOVI -LEPI

Ja se naravno slažem, biT e interesantno iako se na neki na in, na neki na in je mislim neki dana na federalnom dnevniku govorio ministar pravde o ovom Zakonu o VSTV-u ali evo dobro bi bilo da ga vidimo face to face jer on se stalno izvla i na to da je to radno tijelo u kojem su prisutni i stru najci i entitetskih i državnih institucija i tako dalje. Evo dobro bi bilo da ga ujemo face to face jer on i pored nekih naši nastojanja i ak usvojenih inicijativa na Predstavni kom domu, pogotovo kada je u pitanju Zakon o javnim nabavkama mi apsolutno ne dobivamo nikakv fidbek od Ministarstva pravde i stalno se izvla e na neke bezna ajne razloge. Ali evo ja bih samo rekla ako ne možemo sad dobiti podatak onda u ponedjeljak da se dogovriomo isto tako o nekom daljenjem na inu rada. Dakle, koliko mi imamo još predvi enih svjedoka za saslušanje, ne znam, ne mogu sad da se sjetim koga smo ono sve odlu ili.

DAMIR ARNAUT

Imam ja taj podatak, dakle trinest kojih smo odlu ili pozvato.

MIRJANA MARINKOVI -LEPI

Sad smo proširili.

DAMIR ARNAUT

Ne ne, sad smo od tih trinest ve za troje zakazali, zna i.

MIRJANA MARINKOVI -LEPI

Aha, a imamo sad ministra pravde.

DAMIR ARNAUT

Ostaje deset i dodat ćemo sigurno ministra pravde i predsjedavajućeg Vijeća ministara.

MIRJANA MARINKOVIĆ -LEPI

Ja bih možda predložila da bismo to završili u što kraćem roku i da bismo što prije pošli sa ovaj izradom našeg izvještaja, a obzirom i da je zimski period kada je malo nezgodno zaista i ne možemo znati kave su vremenske prilike, nije nam svima jednako lako ili teško doći do Sarajeva, put Tuzla – Sarajevo je katastrofa zimi. Ja možda predlažem da u nekom našem naredno periodu organizujemo sesije možda u dva dana znate, da svakom poslaniku je plaćeno, ko dolazi i ko nema stan ovdje, plaćen mu je boravak i da samo ubrzamo ta saslušanja i da ih što prije završimo i da imamo manje dolazaka samo zbog Komisije. Mislim kažem opet ograničavajuće se zbog vremenskih prilika. Nije nikakav problem i dosad smo dolazili na komisije i radili i naravno da nam je to obaveza, evo možemo o tome razmisliti, kažem do ponedjeljka. Ne moramo sad ništa usvajati ni doovarati, a onda možda i da rasporedimo već unaprijed saslušanja tih svjedoka da bi se moglo sa njima stupiti u kontakt i da eto malo taj dio rada ubrzamo i što prije završimo.

DAMIR ARNAUT

Dogovarati ćemo se, nema nikakvih problema dogovorili smo se i da ne možemo imati sjednice tokom kampanje, to smo ispoštovali, druga stvar Parlament ne stane sa radom zbog vremeniskih prilika biće i komisija drugih i samih sjednica Doma, tako da pratiti ćemo sve to. Baš sam i na naglasio imaju naznake da će biti još jedna sjednica Doma oko budžeta i to. Izvolite gospodine Helez.

ZUKAN HELEZ

Malo oko ministra pravde ovaj. Ja sam dugo u ovim Parlamentima i uvijek istu priču slušam. Kada pokušate zakon da donesete, napravite, predložite, a onda ovi iz stranke iz koje dolazi ministar, a obično dolaze iz jedne iste. Nemojte vi, to je nešto ad hoc, daj da to cjelovito riješimo, i evo rješavamo cjeloviti dvije – tri decenije i nikad riješiti. Nisam optimista ali ne treba zaobiti i da ne bude, nešto iza leđa uradili, li imao sam priliku jednu verziju tog zakona da pogledam, to su sitne kozemeti koje izmjene koje u suštini ništa ne bi promjenile i mislim da je to cilj onih koji blokiraju da kažu evo nešto smo uradili pa narednih 10 godina da to pokušavamo, a na kraju da nema ništa od toga. Meni je ovdje bitnija podrška i volio bih da uključimo ukoliko možemo, ne možemo mi

narediti ljudima, i misiju OSCE-a, i ambasadore ovih nekih većih zemalja u Bosni i Hercegovini, predstavnike Evropske komisije, a Bogami u ove se nešto ne uzdam puno jer da se željelo to uraditi, to bi se davno uradilo. Da je se to željelo uraditi kako Bog zapovjeda, kako bi rekao naš narod, to bi davno bilo završeno, ne bi nas čekalo, ali evo svako podržavam da ga pozovemo i da konačno vidimo iz njegovog izlaganja da li sa njim ili bez njega ali mi moramo moramo predložiti i uraditi.

DAMIR ARNAUT

Tako je ja se potpuno slažem i tu ćemo bar odgovor dobiti ili sa njim ili bez njega, ovaj pogotovo što. Ja, ja, upravo to, ali ako ne ćemo dobiti ovo, a već godinama slušamo da dolazi, pa razni izgovori ali posebno je sada ozbiljna situacija jer nema kandidatskog statuta, nema napretka prema Evropskoj uniji bez toga i čak ne mogu, ili mogu dostaviti kozmetičke izmjene ali Evropska unija će onda gotovo sigurno ocijeniti da to nije dovoljno, i onda sa kozmetičkim izmjenama nema kandidatskog statusa ja se nadam da je ovaj put međunarodna zajednica zaista ozbiljna. Imamo u svakom slučaju indikacije, ovaj izvještaj pokazuje da je ozbiljna. Riječi gospodina Satlera pokazuju jeli da je vrag odnio šalu i da nema tih, odnosno nema strpljenja za izgovore, a jeli pogotovo kad je sta stranka u pitanju imamo kontradiktornost. Predsjednik stranke predaje aplikaciju za članstvo i obećava svaki put, evo članstvo iza ošaka, a ministar iz iste stranke ne ispunjava osnovni uslov da dobijemo kandidatski status.

DAMIR ARNAUT

Izvolite gospođo.

MIRJANA MARINKOVO -LEPI

Ja bih se nadovezala, drago mi je što je kolega Helez rekao za reakciju poslanika i delegata iz stranke iz koje dolazi ministar, naravno ne očekujem ni ja od njih podršku ali zaista volim što ćemo, drago mi je što ćemo pozvati ministra, jer evo imali smo priliku na sjednici Zajedničke Komisije za ljudska prava isto tako konstatujemo da je zakon o pristupu, Zakon o pravu pristupa informacijama također izguvljen, ja to volim tako reći, u bespućju naše zakonodavne procedure već dvije godine i kada sam ja predlagala zaključak da, da se konačno izvuče iz latice odnosno procedura nastavi, onda išla je od strane Ministarstva pravde, zakonski prijedlog je išao mislim

lanica komisije iz HDZ kaže da ne e glasti za to jer je ona sigurna da ministar radi dobro svoj posao, a dvije godine se zna i zakon gubi u parlamentarnoj proceduri i ni nacrt, odnosno prijedlog ne dolazi u parlamentarnu proceduru tako da je zaista to kontradiktorno u svakom pogledu.

DAMIR ARNAUT

Hvala vam, nema jel više prijavljenih za raspravu. Zaklju ujem 18 –tu sjendicu, hvala vam i vidimo se onda u ponedjeljak. Dovi enja.